

Ігор Гарась

*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

Петро Декайло

*ст. викладач кафедри кримінального права і процесу,
економічної безпеки та правоохоронної діяльності
Західноукраїнського національного університету*

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЇ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ

Особливістю інформації з обмеженим доступом в правових відносинах є, зокрема, те, що певні відомості створюються, збираються, надаються, охороняються тощо суб'єктами владних повноважень або для забезпечення функціонування такого суб'єкта, або для здійснення спеціального їх захисту. Проте крім зазначених властивостей, відомості, віднесені до категорії «інформація з обмеженим доступом», набувають особливої цінності у зв'язку з тим, що вони відомі визначеному суб'єктному складу певних правовідносин, які виникли щодо конкретних відомостей з обмеженим доступом. Для забезпечення захищеності інформації з обмеженим доступом ці суб'єкти можуть застосовувати законні юрисдикційні та неюрисдикційні засоби охорони та захисту інформації, зокрема організаційно-правові, інженерно-технічні, криптографічні, оперативно-розшукові.

На нашу думку слід виділити наступні ознаки інформації з обмеженим доступом як об'єкта адміністративно-правових відносин в інформаційній сфері:

- правова охорона (обмеження доступу) здійснюється щодо «матеріалізованої» інформації з обмеженим доступом, тобто відомості мають бути закріплені на матеріальних носіях або збережені в електронному вигляді;

- обмеження доступу до інформації здійснюється відповідно до Конституції України (ст.34 Основного Закону) [1], інших законодавчих актів виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя та в інших випадках, встановлених законом;

– особлива цінність такої інформації в публічній сфері проявляється у забезпеченні державного управління в різних сферах суспільного життя;

– шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні;

– як цінність, така інформація потребує захисту від розкриття, розголошення;

– наявність юрисдикційних та неюрисдикційних засобів охорони та захисту інформації (технічних, криптографічних тощо);

– можливість доступу до таких відомостей, їх використання, зберігання здійснюється визначеними суб'єктами адміністративно-правових відносин лише в межах, обсягах, встановленому законодавством порядку;

– певні відомості створюються, збираються, надаються, охороняються, захищаються тощо суб'єктами владних повноважень або для забезпечення функціонування такого суб'єкта, або для здійснення спеціального їх захисту;

– за порушення режиму доступу до інформації з обмеженим доступом винні особи підлягають заходам державного примусу – притягаються до адміністративної відповідальності.

Певно, що вказані риси не можна назвати вичерпними, однак названі, на наш погляд, основні, які є взаємообумовленими та направлені на комплексну характеристику інформації з обмеженим доступом.

Виходячи із названих ознак можливо надати наступне визначення інформації з обмеженим доступом, а саме: відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді, доступ до яких обмежений відповідно до законодавства України, та здійснюється спеціальними уповноваженими суб'єктами адміністративно-правових відносин виключно для захисту визначеного законом інтересу, в межах встановленої мети, для запобігання завдання такому інтересу істотної шкоди, спричиненої розкриттям відомостей.

Перелік використаних джерел

1. Конституція України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>